

Prema Svetskoj turističkoj organizaciji (WTO), kulturni turizam se definiše kao „kretanje ljudi zbog osnovnih kulturnih motivacija, kao što su studijske ture, umetničke i kulturne ture, putovanja na festivale i druge kulturne događaje, obilazak istorijskih mesta i spomenika, putovanja zbog učenja prirode, folkloru ili umetnosti i hodočašća.

U ovom turizmu se zadovoljavaju potrebe za različitim kulturnim iskustvom, i traženjem mogućnosti za povećavanjem kulturnog znanja, iskustva i susreta“ (WTO, 1995).

Turistička organizacija Srbije je 2013. godinu promovisala kao godinu kulturnog turizma, u skladu obeležavanja XVII veka od donošenja Milanskog edikta. Putevi kulture, ove godine vodili su Putevima rimskih imperatora, arheološkim nalazištima Sirmijuma i Lepenskog vira, Viminacijum i Nisa su bili poprište brojnih kulturno istorijskih dešavanja.

Kulturni turizam u Vojvodini takođe zauzima značajno mesto.

Do sada je na vojvođanskom tlu evidentirano preko 2.000 praistorijskih arheoloških nalazišta, oko 500 lokaliteta iz perioda antike i više od 200 srednjovekovnih nalazišta. Arheološki nalaz iz 80-tih godina XX veka zadivio je svetsku javnost. Nedaleko od sela poznatom po tamburici, Deronjama, na nalazištu Donja Branjevina na obalama Dunava iz višemilenijumske tame arheolozi su izneli statuete Crvenokose boginje (danas se čuva u muzeju u Odžacima). Ovo remek-delo prvih podunavskih ratara odslikava njihovu posvećenost kultu plodnosti.

Arheološka nalazišta koji kriju artefakte velikih umetničkih i civilizacijskih dometa, rasuti su po teritoriji cele Vojvodine: Ludoš, Doroslovo, Starčevo kod Pančeva, Gomolova kod Hrtkovaca, Dupljaja kod Bele Crkve, Židovar kod Vršca, Bela Bara kod Vatina...

Praistorijska nalazišta upotpunjena su baštinom i nalazima iz rimskog perioda, čija se najveća koncentracija nalazi u Sirmiumu (Sremska Mitrovica), jednom od četiri prestona grada Rimske imperije (27.godine p.n.e. – 476 g.), na čijoj teritoriji se nalaze impresivni vidljivi tragovi slavne Rimske Imperije.

Tvrđave su vezane za srenjovekovnu istoriju. Meandar reke Mostonge čuva tvrđavu Bač (krajem XV i početkom XVI veka), najznačajniji spomenik srednjovekovne istorije u južnom delu Panonske nizije. Petrovaradinska tvrđava je najveća i najočuvanija tvrđava u Vojvodini i predstavlja remek delo među fortifikacijskim zdanjima. Sa Podgrađem, stambenim objektima izgrađenim u podnožju tvrđave, predstavlja jedinstvenu urbanističku celinu, najlepši barokni ambijent u celoj Srbiji. Kao najmarkantniji spomenik ovog tipa u Banatu, predstavljaju ostaci gradskog utvrđenja starog Vršca iz XIV veka – Vršačka kula.

Srednjovekovnoj tradiciji pripadaju i brojni manastiri. Najpoznatiji su oni u Svetoj Fruškoj gori (njih ukupno 17), ali ne manje važni, za značaj i funkciju koju su odigrali u istorijskom razvoju kako srpskog naroda, tako i drugih naroda koji su živeli na tlu Vojvodine. Pa tako pored

Krušedola, Starog i Novog Hopova, Velike i Male Remete, Ravanice, Đipše, Petkovicе, Kuveždina i dr. situiranih na Fruškoj gori, značajni su i oni sa druge strane Dunava, kao što je manastir Bođani iz XV veka, kraj Bača, u kojem je u XVIII veku radila bogolsovska škola, manastir Mesić iz XV veka u blizini Vršca, te manastir Kovilj, kojeg je po predanju osnovao Sveti Sava u XIII veku. Nedaleko od tvrđave, u centru Bača nalazi se Franjevački samostan, kategorisan kao kulturno nasleđe od izuzetnog značaja za Republiku Srbiju. Temelje su mu postavili pripadnici viteško – monaškog reda Vitezovi Svetog Groba Jerusalimskog, koji su se borili u krstaškim ratovima još u XII veku, a kada je ukinut ovaj viteško-monaški red samostan pripada kaluđerima franjevcima mađarske nacionalnosti (1300. godine). Ruševine benediktinske opatije na Tisi, pokraj Novog Miloševa (nekadašnje Beodre), prvi put podignute 1230. godine, predstavljaju kulturno-istorijski spomenik prvog reda - jedini te važnosti iz srednjeg veka sa ovog područja.

Posebno poglavlje u kulturnoj baštini Vojvodine pripada dvorcima. Dvorci u Vojvodini nisu objekti prenaplašene raskoši i bogatstva, već su simboli kulturnog i statusnog prosperiteta generacija od kraja XVIII i početka XX veka, što znači da ih nisu gradili kraljevi i visoki dvorski dostojanstvenici već zaslužni oficiri, niža aristokratija i zemljoposednici. Najpoznatiji vojvođanski dvorci su Kaštel u Ečkoj, dvorci porodice Dunđerski u Čelarevu, Bečeju (Fantast), Sokolcu kod Novog Bečeja, Kulpinu... od ukupnog broja građevina, koje se vode kao dvorci, četiri imaju status kulturnog dobra od izuzetnog značaja, 21 su objekti od velikog kulturno-istorijskog značaja, tri su u statusu značajnih kulturnih dobara, više od 20 samo su evidentirana kulturna dobra.

Stara gradska jezgra nezaobilazan su deo kulturne ture kroz Vojvodinu.

Na prvom mestu je grad-muzej, Sremski Karlovci, a tura po najbaroknijem gradu u Srbiji predstavlja kulturološki doživljaj prvog reda. Oko istorijom bremenitih i arhitekturom značajnih starih centara Subotice, Sombora, Zrenjanina, Novog Sada, Vršca, Kikinde, razvili su se savremeni gradovi.

Na putevima kulturnog turizma kroz Vojvodinu važne stanice su i mnogobrojne etno kuće, koje poslednjih 25 godina intenzivno rade na prikupljanju i baštinjenju tradicionalnih vrednosti vezanih za vojvođanske narode, salaše, prostore zaustavljenog vremena, mnogobrojni festivali, manifestacije, a o svemu tome brine Turistička organizacija Vojvodine.